

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 05.10.2018 № 18)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"НАЦІОНАЛЬНИЙ РАХУНОК ОСВІТИ"
1.03.00.06**

електронна пошта: O.Senik@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 289-44-49
керівник ДСС: Сенік О. О.

Київ – 2018

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	5
2.4. Доступність та зрозумілість.....	5
2.5. Послідовність та зіставність.....	6
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	6
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	7
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	8
3. Заключна частина.....	8

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Національний рахунок освіти" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Цей звіт є відправною точкою для підготовки більш детальних стандартних звітів з якості державного статистичного спостереження "Національний рахунок освіти" (далі – ДСС, спостереження), орієнтованих на широке коло споживачів (як на користувачів, так і на виробників статистичної інформації), задоволення їхніх потреб в інформації щодо якості даних і процесів спостереження.

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної інформації, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення ДСС є отримання інформації щодо фінансування системи освіти.

Спостереження запроваджене у 2010 році на виконання пункту 39 Плану дій щодо реалізації Стратегії розвитку державної статистики України на період до 2012 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 1413-р, а також для вирішення завдань щодо інформаційного забезпечення органів державної влади та управління для прийняття ними рішень, пов'язаних із забезпеченням необхідних умов функціонування і розвитку системи освіти.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 1.03 "Освіта".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закон України "Про державну статистику". ДСС проводиться з урахуванням положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 452/2008 від 23.04.2008 щодо виробництва та розробки статистики з питань освіти та навчання протягом життя, а також регламентів Комісії (ЄС) № 912/2013 від 23.09.2013 та № 88/2011 від 02.02.2011, які передбачають імплементацію Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 452/2008 від 23.04.2008.

ДСС проводиться відповідно до Методологічних положень щодо складання допоміжних (сателітних) рахунків освіти в Україні (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держкомстату від 15.02.2010 № 57 і розміщених на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у

розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/
"Демографічна та соціальна статистика"/"Освіта".

Спостереження здійснюється на основі:

даних державних статистичних спостережень 1.03.00.01 "Мережа та діяльність дошкільних навчальних закладів", 1.03.00.03 "Мережа та діяльність вищих навчальних закладів", 1.03.00.04 "Робота аспірантури та докторантури", 1.05.00.01 "Обстеження умов життя домогосподарств", 2.03.02.01 "Основні показники економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг", а також адміністративних даних, зокрема, Міністерства освіти і науки – зведених звітів денних загальноосвітніх навчальних закладів, вечірніх (змінних) шкіл, зведених звітів про контингент учнів та слухачів професійно-технічних навчальних закладів; Державної казначейської служби – звітів про виконання державного та місцевих бюджетів.

Основною статистичною публікацією, в якій поширюються дані ДСС, є статистичний збірник "Національні рахунки освіти в Україні".

На запити користувачів надається статистична інформація за результатами спостереження у зведеному вигляді на паперових носіях, в електронному форматі, засобами зв'язку, в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством.

У рамках співпраці з міжнародними організаціями дані, отримані за результатами ДСС щодо фінансування системи освіти, щорічно надаються Інститутом статистики ЮНЕСКО та Євростату.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками ДСС є:

витрати на освіту з розподілом за провайдерами (постачальниками послуг) та функціями освіти; фінансуючими організаціями (фінансовими агентами) та провайдерами (постачальниками послуг); фінансуючими організаціями (фінансовими агентами) та функціями освіти.

Одиницею спостереження є інституційна одиниця. ДСС охоплює галузь освіти країни.

Показники ДСС формуються за класифікаціями допоміжних (сателітних) рахунків освіти в Україні.

Національний рахунок освіти складається по Україні в цілому та поширюється у вигляді стандартних таблиць.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Складання Національного рахунку освіти здійснюється у повній відповідності до Методологічних положень, основи яких узгоджуються з основними принципами складання сателітних рахунків.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної публікації за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному веб-сайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка, аналіз і поширення даних ДСС здійснюється в такі терміни:

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
IV квартал наступного за звітним року	січень другого за звітним року	січень-лютий другого за звітним року	28 лютого другого за звітним року

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються у терміни, передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі у форматах (*.xls, *.pdf) на офіційному веб-сайті Держстату. Так, статистичний збірник "Національні рахунки освіти в Україні" розміщено на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Публікації"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Освіта". Ця інформація може надаватися користувачам в електронному форматі за їхніми запитами.

Більш детальну статистичну інформацію, наявну за цим ДСС, можна отримати за запитами в установленому порядку.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов поширення його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3;

телефон: (044) 289-44-49;

електронна пошта: *O.Senik@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua*.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287-06-72, факс 235-37-39;

електронна пошта: *el.zapyt@ukrstat.gov.ua*.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Концепція ДСС передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Зважаючи на зазначене, показники цього державного статистичного спостереження за певний обраний період можна порівнювати з даними по Україні з 2007 року та з показниками щодо фінансування системи освіти, які оприлюднюються в базі даних Інституту статистики ЮНЕСКО (www.data.uis.unesco.org).

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації спостереження формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних.

Користувачами інформації, яка отримана за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, наукові установи, заклади освіти, міжнародні організації, підприємства, установи та громадяни.

У квітні 2017 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації щодо показників, які містяться в статистичному збірнику (на момент проведення анкетного опитування – у статистичному бюлетені) "Національні рахунки освіти", а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Основні висновки за результатами опитування:

64% опитаних зазначили, що статистична інформація з тематики опитування є основною або важливою складовою їхньої діяльності;

82% користувачів отримують необхідну інформацію з тематики опитування електронними засобами (електронна пошта, Інтернет);

36% опитаних використовують веб-сайт Держстату для отримання інформації постійно, 54% – періодично;

100% опитаних, які у своїй діяльності використовували статистичне видання "Національні рахунки освіти", поставили оцінку "добре" переліку показників, уміщених у ньому;

при цьому найчастіше використовують показник "Загальні витрати на освіту" (91%), на другому місці – показники "Витрати на освіту з розподілом за провайдерами (постачальниками послуг) та функціями" та "Витрати на освіту з розподілом за фінансуючими організаціями (фінансовими агентами) та провайдерами (постачальниками послуг)" (по 64%), на третьому місці – показники "Витрати на освіту з розподілом за фінансуючими організаціями (фінансовими агентами) та функціями" та "Загальні витрати на освіту за фінансуючими організаціями (фінансовими агентами)/провайдерами (постачальниками послуг)/функціями освіти"(по 55%);

Переважає більшість користувачів дали оцінку "добре" за всіма критеріями якості даних щодо показників з тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм користувачі визначили "Доступність та Зрозумілість/Ясність", на другому місці – "Своєчасність та Пунктуальність", на третьому – "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність".

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування наведена в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Ураховуючи, що спостереження здійснюється на основі даних ДСС "Мережа та діяльність дошкільних навчальних закладів", "Мережа та діяльність

вищих навчальних закладів", "Робота аспірантури та докторантури", "Обстеження умов життя домогосподарств", "Основні показники економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг", адміністративних даних Міністерства освіти і науки та Державної казначейської служби, звітного навантаження на респондентів за цим спостереженням немає, оскільки відсутній безпосередній збір даних від респондентів.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначено положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього спостереження статистична інформація надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З цією метою передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно організації спостереження, його проведення, збору даних, формування інформації та її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держстату та його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях і засобах масової інформації.

Заклучна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення існуючих інформаційних потреб користувачів статистичної інформації та оптимізація процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації вибору джерел адміністративних даних для формування статистичної інформації.

Оскільки дані, отримані за результатами спостереження, використовуються для міжнародних порівнянь та є основою для прийняття управлінських рішень у сфері фінансування освіти, з метою подальшого вдосконалення ДСС буде опрацьовано питання щодо визначення додаткових джерел даних.